

Wijnand Veeneman, universitair docent
e-mail w.w.veeneman@tbm.tudelft.nl

Nog niet naar huis ...

De motie Roefs haalt de verplichting tot aanbesteden van het

openbaar vervoer uit de Wet personenvervoer 2000, tenminste, voor de stadsregio's rond de drie grootste steden van ons land. Maar waren de problemen daarmee verdwenen? Een geheel fictief feuilleton in één deel.

De wethouder stond voor het raam. Om beter naar buiten te kunnen kijken had hij de lichten op zijn kantoor uitgedaan. Wat een week was het geweest. Zijn blik gleed over de natte donkere straten beneden. Er liep een rilling over zijn rug. In het maandagochtendoverleg van de stadsregio was het duidelijk geworden: de andere wethouders wilden aanbesteden. De ambtenaren van de stadsregio trouwens ook. Hij had alleen maar wat twijfels geuit en toen was er onmiddellijk met modder gegooid. Slappe knieën, dat werd de gemeente toegedicht, zijn gemeente, eigenlijk hém. Aanbesteden zou het vervoerbedrijf wel een lesje leren, hadden

HET GEKLUNGEL IN NOORD-
BRABANT HADDEN DE
BONDEN BRILJANT GEBRUIKT

ze geroepen. Eindelijk zou de kwaliteit beter worden. Er zat zo veel oud zeer bij de anderen. Hij had de andere kant van de medaille laten zien: gecoördineerde

ontwikkeling railbus, stakingsdreiging, gedoe rond de concessieoverdracht. Was aanbesteden wel aantrekkelijk? Maar ze waren niet te vermurwen.

Het was nu vrijdag. Vandaag had hij besloten. De mensen van het vervoerbedrijf waren net de deur uit. Sinds de verzelfstandiging was hun vaste overleg er niet prettiger op geworden. Eerst nog wel trouwens, het was alsof ze samen op avontuur gingen, samen een spannende reis. Maar hij had ook wel geweten dat het lastig zou worden zo gauw het avontuur was doorgesijpeld naar het personeel

op de straat. Die waren nu eenmaal minder enthousiast. En dat was dan weer doorgesijpeld omhoog, zoals dat gaat. En ook naar de bonden. Dat was het moment waarop het lastig was geworden, maar lastig vond hij niet erg. Lastig is mooi, anders was het geen avontuur.

Hij glimlachte. Wat waren de bonden slim. Het geklungel in Noord-Brabant hadden ze briljant gebruikt. Op het nationale nieuws met een potloodje in een gat in de bumper van een oude stadsbus porren. Daar kon geen onderzoek van Ecorys, MuConsult, Twynstra Gudde of zelfs McKinsey tegenop. Voor zo'n rapportje verlaat het journaal Hilversum niet. Voor gevaarlijke bussen wel. En door dat potloodje geloofde het electoraat niet meer dat de aanbestedingen goed konden zijn. Want er zouden doden vallen. Briljante zet. En daar hielpen de nieuwe bussen die nu door Brabant reden niets aan.

Had hij die onderzoeken nou maar niet gelezen, dan kon hij meedoen in de euforie over niet aanbesteden. Wat je weet kan je hoogstens wegstoppen, maar niet echt vergeten. En hij had de onderzoeken wél gelezen. Van aanbestedingen werd het openbaar vervoer beter, een beetje beter. En het mocht wel wat beter, dat vond hij ook.

Het gewaardeerde lid van de Staten-Generaal Roefs. Wat ging er door haar heen? Ze moet hebben gedacht dat ze de stadsregio's een dienst bewees. Ze hoefden niet meer aan te besteden. Het mocht wel, maar hoefde niet meer. Keuze, wie kan daar nu bezwaar tegen hebben? Dat moest Lia Roefs hebben gedacht. De wethouder stak de vinger op achter het natte raam. Niemand zag het. Maar de wethouder had bezwaar, hij wilde geen keuze. 'Lia, bedankt', klonk het zachtjes door het stille kantoor in een stadhuis dat niets terug zei. De wethouder zette een hand tegen het natte raam. Zou Lia Roefs goed slapen? Zij had de stadsregio's toch de keuze geboden?

De wethouder liep naar de vergadertafel en veegde zijn natte hand af aan een stoel.

Maar vandaag was het genoeg geweest. De wethouder dacht terug aan vanmiddag, de vergadering met de vervoerder. Tot nu toe was het steeds zo geweest: als de vervoerder de hakken in het zand dreigde te zetten, had de wethouder gewezen naar de verplichting in de wet. En de hogere machten in Brussel. En de wethouder wist: de managers aan tafel konden daarmee weer anderen meekrijgen. 'Er moet iets veranderen', zouden ze bij de vervoerder tegen elkaar zeggen. En ze zouden tegen elkaar hebben geknikt. En zo verder. Voorzichtig was de verandering er in geslopen.

Niet dat de wethouder zeker was van de aanbesteding. Avonturen zijn alleen spannend als je het niet zeker weet. 'What doesn't kill you makes you stronger'. Zijn zoon had een sticker op zijn schooltas met die tekst. Pathetische onzin, maar toch had hij daarom het avontuur willen aangaan. Er gebeurde weer eens wat. Hij had de energie in de ogen van zijn provinciale collega's gezien. Maar bij de eerste geruchten over soepeler Europese regels had hij toch beter geslapen. Avontuur maakt slapeloos. En je kon ook stevig op je gezicht gaan met die aanbestedingen, ook politiek. Lia had het avontuur vermoord en daarmee ook de hoop op iets mooiers. Zijn gemoed had gereageerd als een gorilla die na 40 jaar Artis in Kongo de kist uit mag. Het hoefde ineens niet meer. Vandaag had hij de handdoek in de ring gegooid.

Hij wist dat hij vannacht niet meer zou slapen. Hij had ruzie met zichzelf, zijn ene pet van de stadsregio had ruzie met zijn andere pet van de gemeente. En ruziënde petten, dat kon niet gezond zijn. En dan die Europese regels. Die zouden pas over twee jaar van kracht worden, had zijn jurist uitgelegd. Ze konden nu helemaal niet stoppen met aanbesteden. En die regels waren opgeschreven voor Duitse en Franse gemeenten met een ouderwets vervoerbedrijf, niet voor Nederlandse stadsregio's met verzelfstandigde

vervoerders. En de regels zeiden dat hij de controle zou moeten hebben over het vervoerbedrijf, waarbij nog niet duidelijk was met welke van zijn petten. En de enige bestuurder die controle had over een vervoerbedrijf reed in zijn eigen bus.

Dat vervoerbedrijf zou dan ook nog eens net zo efficiënt moeten worden als de andere vervoerders. Maar hij had geen idee hoe hij dat moest handhaven. De wethouder zag het al voor zich: 2011, efficiëntie-eisen niet gehaald en het antwoord van de vervoerder met een net iets te luide stem: 'Het is hier Groningen niet.' En dat was ook zo. En dan de rechtzaken die er aan gingen komen. De andere vervoerders hadden al duidelijk gemaakt dat ze furieus waren. Zij waren zich al jaren aan het voorbereiden op de stap naar de stad. Meer dat de helft van de reizen werden in de stadsregio's gemaakt. Hij zou ook furieus zijn geweest als hij in hun schoenen had gestaan.

Vandaag was het zover. Niemand die het nog wist trouwens. Hij hield het voorlopig nog maar even voor zichzelf. Maar het besluit van de wethouder stond vast: geen aanbestedingen meer. Laat de zooi maar komen. Wat schuiven met aandelen en verder een kwestie van uitzitten. Nog in de vergadering met de vervoerder had hij het persbericht stiekem uitgeschreven. Nog even vroeg een gereformeerd stemmetje in zijn hoofd of de burger daar beter openbaar vervoer van kreeg. Hij had het genegeerd. Hij wist het ook niet. In 2010 waren de volgende verkiezingen. Misschien maar eens uitzien naar een andere baan, Brussel misschien, of Den Haag.

De wethouder keek nog eens naar buiten. De mensen haastten zich over natte straten naar huis, zij zouden wél goed slapen. De wethouder schoof zijn stoel naar achter en legde de voeten op het gepolijste houten blad van het bureau. De la in het bureau ging open. Hij haalde het souvenirteje tevoorschijn van de dienstreis naar Schotland. Hij draaide de dop er af en goot een plastic bekertje vol. Het zou een lange nacht worden.

(advertentie)

www.cyrus.nl

 CYRUS | CONCORDIS GROEP

Dé vacaturesite voor verkeers- en vervoerkundigen

DETACHERING | HRM SUPPORT